

Rita Verschuur: 'Met wortel en tak' Uitgeverij Lemniscaat, Rotterdam 2014. ISBN 9789047702825 (Borstkanker/ouderenzorg/Dementie/ED) Zie ook: www.lemniscaat.nl

Soort boek/Ziekte/ stijl:

Boek van 250 pagina's waarin Rita Verschuur in prachtige korte stukjes (zo'n 135) schrijft over de periode dat bij haar borstkanker werd geconstateerd en zij daarvoor behandeld werd. Daarbij gaat ze, als 75-jarige, ook in op het ouder worden, op angst voor dementeren bijvoorbeeld. Ze licht, vaak ook humoristisch, zowel gebeurtenissen en voorvallen toe als gedachten en overwegingen die ze daarbij heeft gehad.

Cover: 'Net als ze denkt dat ze in de veilige zone is - niet meer opgeroepen voor een mammografie, want 'boven de vijfenzeventig ga je dood aan andere kwalen' - ontdekt Rita Verschuur een knobbeltje in haar borst. Even lijkt het niets, maar dan komt het onverbidelijke oordeel: 'Ik krijg het hoogste waarschijnlijkheidscijfer. Een vijf.'

In kleine, ontroerende hoofdstukken - elke passage een verhaal op zich - vertelt Rita over de weg die ze gaat vanaf het moment dat de bliksem van Ka haar leven treft, en de onmogelijke keuzes die ze moet maken. Kan ze nog op haar intuïtie vertrouwen, nu alle zekerheden onder haar bestaan uit worden geslagen?

Licht van taal en vol relativerende humor kruipt het autobiografische relaas onder de huid van de lezer.'

Over de schrijfster:

Rita Verschuur (1935) schreef vele kinderboeken onder de naam Rita Törnqvist. Ze vertaalde daarnaast veel boeken van Astrid Lindgren in het Nederlands. Later ging ze voor volwassenen schrijven: zo verschenen bij Cossee haar autobiografische romans *Het geheim van mijn moeder* en *De tweede moeder* en de ode aan Simeon ten Holt, *Over Simeon*. Het boek *Met wortel en tak* is haar eerste boek bij Lemniscaat. Ze had niet gedacht nog een boek te schrijven omdat ze niets meer te vertellen had, totdat ze borstkanker kreeg. Ze dacht eigenlijk haar schrijversvak al te hebben afgerond, omdat ze alles al had verteld.

Korte beschrijving:

Rita Verschuur beschrijft hoe ze een bobbel in haar linkerborst voelde, de diagnose borstkanker werd gesteld en een borstsparende operatie met hormoontherapie werd voorgesteld. Ze licht toe hoe ze deze ziekteperiode- en de herstelfase heeft ervaren, daarbij ontroerende steun van kinderen en kleinkinderen kreeg. Ze schrijft over vragen die ze had, over de opstelling van artsen en voorgestelde behandelingen. Maar ook over zoiets als ziekte winst, vragen vanuit de omgeving, euthanasie. Ook licht ze toe waarom ze, naast reguliere zorg, hulp en goede zorg zoekt in het alternatieve circuit. in de reguliere zorgverlening: onder andere omdat ze vanwege te verwachte bijwerkingen de vijf jaar durende hormoontherapie afwijst. Ze wil echter wel de kans op recidive verkleinen én ze wil een persoonlijkere behandeling. En ook in het alternatieve circuit heeft ze commentaar op voorgestelde behandelingen. En zo staan er meer mooie observaties, thema's en gedachten die je bijblijven. Het is maar een kleine greep uit de onderwerpen die Verschuur in dit boek de revue laat passeren.

Wat viel op:

Een mooi boek met vele stukjes die, naast dat ze vaak humoristisch zijn en goed

geschreven, aan het denken zetten. Bijvoorbeeld over versneld dood kunnen gaan bij uitzichtloos lijden zonder de arts te zeer te belasten, omdat het toch een wens van de vragende partij is. En hoe moet dat dan geregeld worden?

-Ze gaat in op wat ze mist binnen reguliere en alternatieve zorg. Of schrijft humoristisch over ziektewinst is.

-Daarnaast denk je na over de zorg die haar kinderen haar geven, wat ze daarvoor doen en dat Rita Verschuur dat ook heel duidelijk ziet, er oprecht dankbaar voor is.

Citaten:

Pag.44: 'Wanneer ik later die middag alleen op de bank zit denk ik nog eens na over dat woordje 'zelfredzaamheid'. Mooi klinkt het niet, wel nuttig. Jezelf kunnen redden, daar ben ik een warm voorstander van. Alleen nu even niet.'

Pag.74-75: 'Eén keer noem ik mijn eigen ziekte bij de naam. Dat is als een goede vriend bij het binnenkomen tegen me zegt: "Goh, wat ben jij mager." "Dat komt door de kanker," zeg ik. Het klinkt als een vloek. Het staat voor dood en verderf. Ik vind het zelfs onaangenaam dat woord hier voluit op te schrijven en neem genoeg met het veel minder beladen Ka. Dat is gewoon het geluid van een kraai, en een meisjesnaam. Wel een bazige tante, een bijdehante ka, zo een die zich niet gauw in een hoekje laat drukken. Maar ik ben ook niet van gisteren.'

Pag.80: 'Wie is nu de hoofdbehandelaar, de radiotherapeut of de chirurg? Allebei, of geen van beiden, maar bij wie van de twee kan ik nu terecht als ik ergens mee zit dat me verontrust?

Op die vraag kan niemand me antwoord geven. Er is eigenlijk maar één plek in het ziekenhuis waar ik altijd terecht kan. De Mammacare. De verpleegkundigen daar staan altijd voor je klaar.'

Pag.113: 'Niet meer naar feesten en partijen hoeven, dat noem ik ziektewinst.'

Pag.129: 'En ik denk bij mezelf: Hij heeft die kanker wel gehad, een tijdje was het erop of eronder, en nu is het erop. Niemand heeft ooit het mes in hem gezet. Hoe zou het verder met hem zijn gegaan als ze wel in hem hadden gesneden?'

Pag.240: 'Een beetje geloven? Wat is dat? Is dat niet net zoiets als een beetje zwanger? En zou ik met mijn Coriolus-story bij mijn reguliere arts aan durven komen? En als ik het deed en hij lachte me uit, hoe zou ik dan reageren?

Ik vrees dat ik een beetje mee zou grinniken. Maar daarna zou ik hem herinneren aan alle chemotherapieën die niet aanslaan, alle experimenten die niet alleen kanker bannen, maar ook op lange termijn veroorzaken.'

Recensies/ Extra:

<http://medischcontact.artsennet.nl/Media-Cultuur/Boeken/Boek/147311/Boek-Met-wortel-en-tak.htm>

'(...) *Met wortel en tak* is niet alleen een boek over borstkanker, zeker zo belangrijk is het thema 'ouder worden': bijvoorbeeld de angst dat haar verwardheid verandert in dementie. Ook vertelt Verschuur over haar jongere jaren. Juist die verbreding maakt het

een heel lezenswaardig boek. SP'

<https://www.mmv.nl/forum/boeken-die-het-lezen-waard-zijn> hans Stoop: '(...)

Wanneer je de 70 bent gepasseerd wordt men niet meer opgeroepen voor een mammografie, want 'boven de zeventig ga je dood aan andere kwalen'. Rita Verschuur ontdekt een knobbeltje in haar borst. En schrijft in kleine, ontroerende hoofdstukken deze autobiografie. Elke passage is een verhaal op zich. Rita vertelt Rita over de weg die ze gaat vanaf het moment dat ze de diagnose kanker hoort en de onmogelijke keuzes die ze moet maken. Ze kiest voor een integratieve aanpak, maar de reguliere aanpak drukt wel haar stempel op de behandeling. Een boek om in een keer uit te lezen. Licht van taal en vol relativerende humor.'

<http://www.lemniscaat.nl/Non-fictie/Algemeen/titels/9789047702825/Met%20wortel%20en%20tak>

Marjoleine de Vos in NRC Handelsblad:

'Ze is een meester in van die kalme zinnnetjes. 'Zodra de cardioloog aan mijn bed geweest is mag ik naar huis. Hij laat de hele dag op zich wachten.' Meer niet, maar je weet genoeg. (...) Er staan verscheidene rake observaties in dit boek over de Nederlandse zorg, over moederliefde en bijgelovigheid. Maar vooral ook over wat er in haar omgaat. Als weer eens iemand aan haar vraagt 'Maar hoe voel je je?', schrijft ze nadenkend: 'Ik probeer te voelen hoe ik me voel.' Dat zou misschien wel een karakteristiek voor dit hele boek kunnen zijn. Het heeft niets van de heroiek die tegenwoordig zo vaak bij (borstkanker hoort, al die retoriek van 'vechten' en 'overwinnen' en 'strijd'. 'Ik heb geen verhalen over mijn orkaan [...] Dierbaren om mij heen worden heen en weer gezwiept. Ik niet, ik zit in het oog.'

'Met wortel en tak is een autobiografisch relaas vol relativerende humor over de zoektocht naar genezing. Quote uit het boek: Kijk, daar streven wij naar', zegt de dokter. 'Een mooi décolleté aan het kerstdiner.'"

- Kracht, het magazine van KWF

'Met wortel en tak is niet alleen een boek over borstkanker, zeker zo belangrijk is het thema 'ouder worden: bijvoorbeeld de angst dat haar verwardheid verandert in dementie. Ook vertelt Verschuur over haar jongere jaren. Juist die verbreding maakt het een heel lezenswaardig boek.'

- Vakblad Medisch Contact

'Het boek is een hart onder de riem voor eenieder die te maken krijgt met borstkanker.'

- Jeanne Perdaems van Boekhandel Stevens